

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep. 0030 Oslo

Kommunene i Lofoten og Vesterålen har gått sammen om en felles høringsuttalelse til forslaget om endring av nydyrkingsforskriften. Uttalelsen er behandlet i politisk organ i Andøy, Sortland, Bø og Vågan. I de andre kommunene har man administrativt sluttet seg til dokumentet.

Høringsuttalelsen sammen med noe dokumentasjon fra enkeltkommuner ligger vedlagt.

Ha en fortsatt fin dag!

Med vennlig hilsen

Tor Andersen

Jordbrukssjef

Tlf. 76 11 43 62/ 91591622 Fax. 76 11 43 61

E-post: tor.andersen@boe.kommune.no

Adr. Landbruksavdelinga, Rådhuset,
8465 STRAUMSJØEN

TIL FORSLAGET OM ENDRINGER I NYDYRKINGSFORSKRIFTEN - BØ

De siste fem årene er det dyrket ca. 100 daa myr i Bø.

Prognosen framover i tid ligger på i størrelsesorden 1000daa.

Det er basert på den kunnskapen vi sitter på i dag om hva som er planlagt i driftsplaner mv. Denne nydyrkingen vil skje på myr all den tid det ikke finnes alternativer. Alternativene er dyrket opp i "gamle" dager.

Tilgangen på leiearealer er heller ikke overdreven stor. Det vil i alle fall være forbundet med store transportavstander.

Et eksempel:

En melkeprodusent i Bø har sin søknad om utbygging til vurdering hos IN. Hans planer innebærer et tilleggsbehov på 300 daa fulldyrka jord. I dette området er det kun myr som kan dyrkes. Det er heller ikke noen overdreven tilgang på andre arealer i kommunen som erstatter behovet for tilleggsjord.

For denne gårdbrukeren, som planlegger ei utvikling som vil gjøre bruket mer robust, vil et dyrkingsforbud innebære at han heller vurderer å leite fram "hammeren" i Ellinors vise.

Her i Bø er det for det meste myr som er egna til oppdyrking. En viser her til de topografiske forholdene. Vi har storhavet, ei lita stripe som er egna for oppdyrking og så ller som er egna til beiting evt. overflatedyrka arealer. Det er for det meste myr som er oppdyrka i de seinere åra. Alle vet at myra kan være lunefull, men profilering som dreneringsmetode har de siste 20 årene gjort det mulig å dyrke så stor arealer med myr som vi har gjort i Vesterålen. Dette er arealer som har svart til forventningene.

Når det gjelder nydyrking i Bø kommune har den for det meste foregått på myr. Myra ligger der, den har heller ikke vært brukt til så mye annet. Torvinga ble jo avvikla for flere år siden.

Konklusjon:

Utvidelse av fulldyrka arealer i Bø vil i all hovedsak måtte skje på myr. Om det skulle bli et generelt forbud vil det legge lokk på nærmest all planlagt utvikling av landbruket i Bø innenfor grovforbasert husdyrproduksjon.

Å ta i bruk det potensialet som ligger i tidligere dyrka areal vil være ei stor arronderingmessig utfordring fordi det ofte er det små "lapper" som ligger innimellom både bebyggelse eller annen virksomhet. I tillegg er gjerne disse eiendommene eid av flere eiere som bor alle andre steder enn i Bø.

Det er maktpåliggende at Nordland, som er et typisk ”myrfylke”, får unntak av et eller annet slag i forskriften sånn at landbruket kan utvikle seg i takt med resten av landet og ikke blir stoppet ”merkelige påfunn” som dette.

For å være konstruktiv vil jeg slå et slag for økt skogplanting basert på kunnskap om skogens evne til å binde CO₂. for å kompensere for det utslipp en får ved dyrking av myr.

Straume den 16.3.2010

Tor Andersen
Jordbrukssjef

Hei!

Til svar på dine spørsmål i forb. med forslag til ny nydyrkingsforskrift.

- De siste 5 år er det godkjent planer for nydyrking av ca 75 daa myr i Hadsel. Av dette er opparbeidet ferdig ca 63 daa.

- Etter signaler fra aktuelle nydyrkere er det sannsynlig at det vil bli søkt om ytterligere ca 150 daa innenfor en 5 - årsperiode

- Ca 90 % av det gjenværende dyrkingspotensiale i kommunen er myr, og det meste av dette er myr over 30 cm tykkelse. Arealbehovet til eng/grovfor er økende og den dyrking som er aktuell for fremtiden vil i alt vesentlig måtte skje på myr.

- Et forbud mot dyrking av myr vil på sikt føre til stagnasjon i en allerede for lav utbygging og fornying av bruk i distriktet.

Mangel på areal/eng vil føre til mere intens bruk av enga med redusert mulighet for vekstskifte og dermed nedgang i avling.

For ca 20 år siden ble prosjekt "Profilering" gjennomført i noen utvalgte kommuner i Vesterålen. Det aller meste av dyrking på myr i ettertid er utført med grunnlag i de positive erfaringene dette prosjektet medførte.

mvh

Olav Berg(Hadsel kommune)

Hei!

Fra 1/1 2006 til nå har vi godkjent nydyrking av 102 dekar fastmark og 299 dekar myr. Forholdet blir altså ca. 1 til 3 når det gjelder fastmark/myr.

I det gamle jordregisteret fra 1979 har jeg hentet følgende tall for dyrkingsreservene i Vestvågøy;

Totalt dyrkbart areal: 29159 dekar med følgende fordeling: myr 19874 dekar, fastmark (skogsmark, ovfl.d jord, beite og annet markslag) 9285 dekar. Forholdet mellom dyrkbar fastmark/myr blir omtrent 1/3, altså samme forholdet av det som faktisk er dyrket opp de siste 4-5 årene.

Nå er jo ikke tallene fra 1979 riktige i 2010, men avviket er neppe så stort, og jeg mener dette er det beste og enklest tilgjengelige tallmaterialet vi har.

Dette var vel i grove trekk svar på de 2 første spørsmålene fra FMLA. Jeg går ut fra at du sier noe om konsekvenser og argumenter mot det nye lovforlaget. Ta i alle fall kontakt hvis det er mer jeg skal bidra med.

67%

Mvh

Ivar Johansen(Vestvågøy kommune)

Hei Åsa !

Her følger opplysninger fra Øksnes :

I de siste 5 åra er det dyrka ca.200 da .i vår kommune.

Det anslås å få oppdyrket ca. 500 da. i åra som kommer.

Her i Øksnes er det for det meste myr som er egna til oppdyrking. En viser her til de topografiske forholdene. Vi har storhavet, ei lita stripe som er egna for oppdyrking og så ller som er egna til beiting evt. overflatedyrka arealer. Det er for det meste myr som er oppdyrka i de seinere åra. Alle vet at myra kan være lunefull, men en mener bestemt at en langt på vei er blitt herre over situasjonen.

Profileringa de seinere åra har lagt mange dekar til det vesterålske landbruket. Dette er arealer som har svart til forventningene.

I de seinere år har vi sett tendenser til at mye fastmark er blitt benytta til andre formål. Dette mener vi er en trend på landsbasis også. Når det gjelder nydyrking her i Øksnes kommune har den for det meste foregått på myr. Myra ligger der, den har heller ikke vært brukt til så mye annet. Torvinga ble jo avvikla for fleire år siden.

Utviklinga i landbruket i Øksnes vil stoppe helt opp dersom en ikke får dyrke myr i framtida.

Einbjørn Lakså.(Øksnes kommune)

Ad. nydyrking av myr(VÅGAN)

Av kommunens totale jordbruksareal på ca 14000 dekar (basert på jordregister à jour pr 01.06.81) er i dag ca 9000 daa i drift. Det meste av jordbruksarealet som ikke er i drift (ca 5000 daa) ligger i deler av kommunen som enten er fraflytta eller hvor det ikke lenger er landbruksdrift. Mye av dette arealet er under gjengroing og arealene består ofte av små og tungdrevne jordlapper.

Kommunen har videre ca 28000 daa myr, av dette er ca 15000 daa betegnet som dyrkbar. Av de 15000 daa av myr som er dyrkbar ligger ca 4000 daa i Gimsøymyrene naturreservat, reelt antall dekar dyrkbar myr i kommunen er dermed ca 11000 daa. Kommunen har ingen oversikt over antall daa dyrkbar myr som event. ikke vil berøres av forskriften - myr under 30 cm

I tillegg har kommunen ca 2500 daa dyrkingsjord på skogsmark og åpen fastmark. Disse arealene er ofte vanskelig tilgjengelig. Rundt 80 % av dyrkbar jord i kommunen består av myr.

Antall dekar myr som er dyrket de siste 5 år er 70 daa

Areal med godkjente nydyrkingsplaner på myr som er påbegynt oppdyrka, men ikke fullført, er ca 140 daa 0

Så godt som all nydyrking i kommunen de siste 50-60 årene har dreid seg om dyrking av myr.

Fremtidig behov for nydyrking av myr er vanskelig å anslå, ut i fra tilbakemeldinger mottatt de siste ukene kan det i dreie seg om 300- 400 daa i løpet av neste 5 årsperiode.

Konsekvenser av et forbud mot nydyrking av myr vil ut i fra næringsmessige hensyn ramme hardest i de områdene av kommunen som har mest aktivt jordbruksmiljø. Her er hovedsakelig all jord i drift og det er stor ”rift etter ledig” jord. I disse områdene vil det å skaffe tilstrekkelig areal i form av leiejord medføre lang transportavstand og gi mindre gode driftsmessige løsninger. Nydyrking kan derfor være eneste alternativ for å få styrket arealgrunnlaget.

De klimamessige ulemper som oppstår ved nydyrking av myr i kommunen anses å være beskjedne. Dette med bakgrunn i det som en kan påregne er aktuelt å dyrke opp i de nærmeste årene. Det forventes at jordbruksproduksjonen fremover vil sentraliseres og skje på stadig færre og større enheter. Samtidig vil mer av tidligere dyrka myr gå ut av produksjon, gro igjen og CO₂ utslippet herfra reduseres.

LØDINGEN Høring – forslag til endringer i forskrift om nydyrking

Landbruksavdelingen i Lødingen viser til mail dater 4. mars 2010 hvor det anmodes om kommunale anslag av nydyrking i kommunene i Nordland.

I Lødingen kommune har det de siste 5 årene vært dyrket ca. 50 daa myrareal.

I framtiden kan det bli aktuelt å dyrke 400 – 500 daa myr i Lødingen kommune.

Jordbruksdrifta i kommunen har de senere år blitt preget av færre, men større, landbruksbedrifter. Samlet sett er det i dag flere bruk i drift som mangler arealer, denne tendensen kan bli forsterket ettersom flere øker sin produksjon.

All nydyrking i Lødingen de siste 40 årene har vært foretatt på mylendt areal. Et forbud mot dyrking av myr vil således gi store negative konsekvenser for framtidig utvikling av landbruket i Lødingen kommune.

Med hilsen

Tom Roger Hanssen

Jordbruksleder

FORSLAG TIL ENDRING AV NYDYRKINGSFORSKRIFTEN – HØRINGSUTTALELSE FRA KOMMUNENE I LOFOTEN OG VESTERÅLEN

Stortingsmelding nr. 39(2008-2009) ”Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen” bærer bud om en del tiltak som skal bidra til å redusere klimagassutslipp fra landbruket. Av de foreslåtte tiltakene er en endring av nydyrkingsforskriften med sikte på å **”reducere nydyrking av myr til et minimum”**(7.3.4).

Landbruket i Lofoten & Vesterålen(LOVE) består i det alt vesentlige av grovforbasert husdyrproduksjon. Brorparten av grovforproduksjonen foregår på oppdyrka myr. Av dyrkingsreserven i disse to regionene er ca. 80% myr, i enkelte kommuner 100%.

En stor del av den myra som er dyrket i ”gamle dager” har fra 1980-tallet gjennomgått en ”rehabiliteringsprosess” ved bruk av profilering som dreneringsmetode. Det viser seg å fungere godt og disse arealene gir god avling når de får den forpleining som kreves.

Vi har en pågående matvarekrise i verden. Prognosene for befolkningsutvikling 20-30 år framover både globalt og nasjonalt, gir oss betydelig utfordring i å skaffe folk nok mat. I det perspektivet er det å begrense muligheten til å dyrke mer mat i Norge noe vi stiller oss undrende til. Det å dyrke maten nærmest forbruker må etter vårt skjønn være bedre for CO₂ – regnskapet enn å frakte maten over lange avstander med betydelige utslipp fra transportkildene.

Kommunene i LOVE er overrasket over at en fra statens side vil sette inn et så kraftig tiltak som et nærmest totalforbud mot nydyrking av myr uten å ha foretatt en grundig vurdering av konsekvenser og andre muligheter. Når man i meldingen hevder at **”Det er vanskelig å kvantifisere kostnadene ved å stanse nydyrking av myr”**. Og **”Det er betydelige kostnader knyttet til nydyrking av myr for den enkelte grunneier. Samtidig vil det være kostnader for den enkelte grunneier å skaffe alternativt areal”**(7.3.4) vitner det om manglende forståelse for hva dette dreier seg om. Faktum er, som beskrevet tidligere, at flere kommuner i LOVE ikke har annen dyrkingsreserve enn myr. På 1980-tallet utgjorde myr ca. 42% av nydyrkingsarealet i Nord-Norge som helhet. Det innebærer at det i noen områder var langt større virksomhet på myr. I 2010 vil noe nær 100% av dyrkingsreserven være myr.

Videre hevder man at **”stans i nydyrkingen av myr vil ha en positiv miljøeffekt knyttet til biologisk mangfold og kulturminner**(7.3.4). Faktum er at hensynet til biologisk mangfold og kulturminner allerede båndlegger fastmarksarealer som kunne vært dyrket. Et forbud mot dyrking av myr vil dermed utelukke utvikling av et livskraftig landbruk i mange bygder. Det vil etter vår oppfatning være sterkt konkurransevridende i forhold til landbruket i de deler av landet der dette ikke er et problem.

Kommunene i LOVE er også overrasket over at Stortingsmeldingen inneholder flere henvisninger til landbruksproduksjon på myr som et problem. Når det gjelder grøfting anses det som generelt positivt, men **”på den andre siden kan det på myrjord eller jord med høgt organisk innhold gi økt CO₂ – utslipp”**(7.3.3).

Samtidig innrømmer man at **”det er stor usikkerhet i estimeringen av CO₂ – utslipp og lystgassutslipp fra dyrket organisk jord”**(5.4) og at **”utslippsberegningene av metan og særlig lystgassutslipp og karbonbalansen i jord, er beheftet med stor usikkerhet. Det fører også til at effekts- og kostnadsvurderingene av tiltakene usikre”**(7.3.1)

Kommunene i LOVE mener at et så drastisk skritt som å endre nydyrkingsforskriften som foreslått, ikke kan gjennomføres uten en grundig studie av arealressursene i sin helhet. I en slik vurdering ligger avgangen av dyrka jord på grunn av omstrukturering av landbruket og muligheten til å ta ut arealer som er vanskelig å holde i produksjon og bruke disse til skogplanting. Her tenker vi på et klima- og miljøregnskap som omfatter for eksempel LOVE der jord- og skogbruk ses i sammenheng.

Det vi nå trenger er en skikkelig studie hvor man ser arealressursene i en helhet. For det første må man skaffe gode tall på hvor stort klimagassutslippet er fra udyrket og dyrket myr. Her er det viktig å finne forskjellen mellom nylig dyrket areal og arealer som har vært dyrket i 10, 20 og 30 år. Så må man se hva temperatur og drenering har å si og om profilering eller omgraving gir mindre omdanning av organisk materiale enn tradisjonell grøfting. I Prosjekt profilering i Vesterålen som ble gjennomført sist på 1980 – tallet ble det foretatt detaljert nivellement av mange felter og det bør være mulig å foreta beregninger av massesvinnet i løpet av 30 år.

I vurderingen av måleresultater og mulige tiltak for å redusere omdanningen av organisk materiale må man få inn forskere som har en god forståelse av hvordan ulike myrtyper fungerer. Her tror jeg man må ut av landet, gjerne til Finland og Irland som har en betydelig torvindustri med stor kunnskap. De har også tilgang på forskere som kjenner myra fra topp til bunn og som ikke bare har målt omdanningsrate og tap av gass til atmosfæren.

Kommunene i LOVE mener det er viktig å advare mot et dyrkingsforbud på myr fordi konsekvensene for mange gårdsbruk kan bli svært dramatiske. Landbruket strever med nyrekruttering og fra kommunenes side ”sliter” vi med å motivere mange til å fortsette. Ei innskrenking i mulighetene til å utvikle brukene i form av å utvide grovforarealene, vil være et svært negativt signal for de som ønsker å satse videre. Det vil sannsynligvis virke konkurransevridende og dreie enda mer av landbruksproduksjon inn til sentrale strøk av landet. Dette opplever vi som kommuner er svært negativt.

Vi tror at landbruket er villig til å ta sin andel i reduksjon av klimautslipp. De foreslåtte endringene i nydyrkingsforskriften bærer imidlertid, etter vår oppfatning, mer preg av symbolpolitikk enn et reelt grep som bidrar til å dempe utslippene av klimagasser.

Et forbud mot myr dyrking slik forslaget til endring av forskriften bærer bud om, står etter kommunenes oppfatning i sterk kontrast til et ønske om levende bygder gjennom et livskraftig landbruk.

Vil mener at gjeldende forskrift fungerer godt og vil derfor oppfordre til at forslaget til endring ikke vedtas.